

Forskningscirkel

Flerspråkighet och lärande

2018

Forskningscirkeln är en fortbildningsform med syfte att främst utveckla lärares didaktiska kunskap, skapa förutsättningar för undervisning på vetenskaplig grund och utveckla lärares kunskap om hur erfarenheter kan systematiseras. Denna forskningscirkel fokuserades på *flerspråkighet och lärande*.

Genomförande

Forskningscirkeln har genomförts enligt planeringen med sammanlagt fem träffar på Örebro universitet under två terminer år 2018. Syftet var att bidra till kompetensutveckling för lärare. Till förutsättningarna tillhörde att den finansierades genom medel från Region Örebro Län och var riktad till kommunala skolhuvudmän i Örebro län. Finansieringen innefattade dock inte arbetstid för deltagande lärare.

Av de sex anmälda deltagarna genomförde hälften hela forskningscirkeln. De som genomförde cirkeln producerade och presentera praktisk forskning av god kvalitet och med hög relevans för den egna verksamheten. Därmed kan man säga att målet med den avsedda kompetensutvecklingen nåddes ifråga om den enskilda deltagande läraren. En ytterligare effekt av forskningsprojektets karaktär av att undersöka den egna verksamheten blev ett direkt bidrag till kvalitetsarbetet på den skola där läraren arbetade på. Det förstnämnda målet, lärarens kompetensutveckling, nåddes genom en fördjupning av kunskaper inom det valda kunskapsområdet genom arbetet med det egna praktiska forskningsprojektet. Det sistnämnda bidraget till kvalitetsarbetet uppstod på den skola där deltagaren arbetade i samband med kommunikationen av resultaten till kollegor och i användningen av resultaten som underlag i den egna skolans kvalitetsarbete. Resultaten hade också ytterligare en funktion då de kommunicerades också till lärare utanför den egna skolan i samband med en presentation vid RUC:s Språkdidaktiska nätverk. Det som förmedlades utanför den egna skolan var kunskaper som de aktuella forskningsaktiviteterna resulterade i och även metodologiska aspekter, nämligen att lärarnas egen praktiska forskning kan ingå som en av metoderna för att ta fram underlag för kvalitetsarbete.

Resultat

En fördjupning handlade om framgångsfaktorer i lärares möten med nyanlända elever. De framgångsfaktorer som kunde identifieras var: höga förväntningar, tillvaratagande av tidigare erfarenheter, bekräftelse av språk och identitet, goda relationer, individualisering,

tydlig struktur, elevens ålder och tid i svensk skola, att tidigt lära sig ämnesspråket och inte vänta på svenskan samt motivation och mål. En annan fördjupning handlade om hur pedagoger i förskolan kan arbeta språkutvecklande vid måltidsstunden i både svenska och andra modersmål för flerspråkiga barn. Studiens resultat visar att för att det krävs en genomtänkt organisation och placering. Dessutom lyfts pedagogens viktiga roll i att känna till vart barnen befinner sig i sin språk- och kunskapsutveckling för att kunna stimulera dem till ytterligare språkutveckling. Däremot efterfrågades en ökad kunskap kring interkulturellt förhållningssätt och språkutveckling inom olika modersmål. Resultatet visade vidare att pedagogerna använde sig flitigt av olika talhandlingar så som exempelvis att visa, ställa frågor och att upprepa.

Förutsättningar för deltagande

De självkritiska reflektionerna handlar i första hand om att det är viktigt att lärares förutsättningar att genomföra hela forskningscirkeln behöver anpassas till den arbetsinsats som det innebär att genomföra en visserligen liten men ändå krävande vetenskaplig undersökning. Med tanke på att materialinsamling och analys kan ta en hel del tid i anspråk mellan träffarna kan det bli betungande om läraren inte får någon kompensation i form av tid för detta i sin tjänstgöring. Det är troligt att en kompensation i form av arbetstid, till exempel under materialinsamlingen, skulle bidra till ett ökat intresse för forskningscirkeln och för ökade möjligheter för deltagarna att genomföra forskningscirkeln. Ett annat alternativ skulle kunna vara att tona ned anspråken på vetenskaplig och beprövad kunskap i aktiviteterna i forskningscirkeln för att öka möjligheterna till orka genomföra det valda forskningsprojektet. Det är dock en mycket svår balansgång att väga förutsättningar, upplägga, metoder och användbarhet av resultat mot varandra. Denna gång genomfördes forskningscirkeln som sagt inom två terminer och utan kompensation i form av arbetstid. Nu kan man dock knappast dra några säkra slutsatser av resultatet i det här fallet, inte minst med tanke på antalet deltagare.

Reflektion

De som genomförde hela cirkeln var mycket positiva både till upplägget och till resultatet. Att forskningscirkel lämpar sig för kompetensutveckling råder det knappast någon tvekan om, vilket även denna forskningscirkel visar. Utvecklingsområden vad gäller själva upplägget kan därför handla om insikten om att deltagande i en forskningscirkel med fokus på den egna verksamheten kan innebära aktiviteter som skulle behöva inkludera arbetstid, åtminstone för en del av tiden. Genomförandet av denna forskningscirkel har också illustrerat att resultaten i form av kompetensutveckling inte enbart gagnar den enskilda läraren, och på så sätt indirekt även skolan, utan också att kunskaper som förmedlas och användas direkt i kvalitetsarbetet motiverar att deltagandet i en forskningscirkel kan räknas som arbetstid för de lärare som deltar. Som en sammanfattning kan sägas att för de deltagare som genomförde hela forskningscirkeln har den varit en lyckad kompetensutveckling.

Länets kommuner genomför tillsammans med Region Örebro län ett utvecklingsarbete genom samverkan avseende *Kunskapslyft barn och unga*, ett samverkansdokument som avser perioden år 2016 – 2022. Syftet med samverkansdokumentet är att staka ut riktningen för ett långsiktigt förbättringsarbete, genom samverkan och samhandling, som ska bidra till ett ökat kunskapslyft för barn och unga i Örebro län. Mervärdet i samverkan och samhandlingen är att alla elever ska nå skolans mål. Syftet är också att på strategisk nivå driva och samordna frågor där regional samverkan förstärker kvaliteten i länets skolor.

Forskningscirkeln Flerspråkighet och lärande är en av aktiviteterna i den aktivitetsplan som upprättats i syfte att uppnå målen i samverkansdokumentet *Kunskapslyft barn och unga 2016-2022*. Aktiviteterna i aktivitetsplanen har finansierats genom projektmedel från Region Örebro län.

Kontakt

Urban Haglind

Verksamhetsutvecklare RUC - [Regionalt utvecklingscentrum](#)

e-post: RUC.lararprogram@oru.se , tel: 019-30 30 43